

Wylewy Eufratu i metody konserwacji kanałów nawadniających opisane w dziele *Geografia* przez Strabona – greckiego geografę żyjącego w I w. p.n.e. i I w. n.e.

Eufrat wylewa w początkach lata, a poczyna wzbierać na wiosnę, kiedy topnieją śniegi w Armenii, tak że z konieczności pola przemieniłyby się w jeziora, a następnie w bagnisko, gdyby się nie odprowadziło rowami i kanałami nadmiaru wody, tak jak w Egipcie wody Nilu. Stad powstały kanały. Wymagają zaś wielkiej pracy. Ziemia bowiem jest głęboka, miękka i ustępliwa, tak że prąd z łatwością ją unosi i ogołaca równiny. Muł zaś wypełnia kanały i zapycha ich ujścia. W ten sposób nadmiar wód, zalewając równiny nad morzem, tworzy tam jeziora, moczary i sitowia. Zapobiec całkowicie takim wylewom jest niemożliwością, natomiast jest obowiązkiem dobrego władcy przynieść wszelką możliwą pomoc. Polega ona na tym, że przez obwałowanie nie dopuszcza się do nadmiernego wylewu, zaś przez oczyszczanie kanałów i utrzymywanie otwartych ujść zapobiega się zamuleniu.

Anna Paner, Jan Iluk, *Na tabliczce, papirusie i pergaminie. Źródła historyczne dla uczniów szkoły średniej. Starożytność. Średniowiecze*, Koszalin 1997, s. 20.

Praca z tekstem

1. Wskaż, jakie obowiązki – według Strabona – spoczywały na władcach Mezopotamii w związku z wylewami rzek.
2. Podaj nazwę kraju, który również borykał się z opisanymi problemami.
3. Wyjaśnij, kto wykonywał opisane w tekście prace. Czy praca opierała się na rzeszach niewolników czy wolnych ludzi? Skorzystaj z wiedzy pozaźródłowej.
4. Określ, jaki wpływ na kształtowanie rolniczego charakteru cywilizacji Mezopotamii miały położenie geograficzne i dostęp do surowców. Uzasadnij odpowiedź.